

Een nieuwe financieringssysteematiek?

VNG Overijssel

Platform Financieel Domein

18 november 2022 – David Rietveld

Een nieuwe financieringssysteem?

- Waar gaat de nieuwe systematiek niet over?
- Waar gaat de nieuwe systematiek (waarschijnlijk) wel over?
- Wat is de tijdlijn en wanneer wordt er iets besloten?

De aanleiding

- In het regeerakkoord staat:

Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

- Financiële vertaling: **Het Ravijn**

Het Ravijn

Waar gaat de nieuwe systematiek niet over?

- De verdeling van de algemene uitkering
- Decentralisatie- en specifieke uitkeringen
- (Monitoring en verantwoording?)
- (Opschalingskorting?)

Waar gaat de nieuwe systematiek wél over?

- De normering (nu: trap-op, trap-af)
- Eigen belastinggebied gemeenten (en provincies)
- Autonomie (en medebewind)
- Stabiliteit
- (Monitoring en verantwoording?)
- (Opschalingskorting?)

Normeringssystematiek: even tot hier

- Vóór 1995: voeding door % opbrengst rijksbelastingen
- Vanaf 1995: koppeling aan rijksuitgaven (trap op, trap af)
- 2017: van smalle naar brede koppeling
- Discussie over onvoorspelbaarheid / stabiliteit
- 2020: (reguliere) evaluatie normeringssystematiek: brede koppeling werkt goed, verder stabiliseren door afspraak aan het begin van kabinetsperiode
- 2021 VNG: handhaven trap op, trap af met brede koppeling heeft de voorkeur. Vastzetten is een mogelijkheid.
- 2022: afspraak tot vastzetten volume-accres.

Normeringssystematiek: hoe nu verder?

- Waarom eigenlijk afstappen van brede koppeling + bevriezen?
- Met dit kabinet of met een volgend kabinet (maar: de tussentijd?)
- Differentiëren naar autonome en medebewindstaken?
- Differentiëren naar loon/prijs en volume?
- Meer exotische varianten?

Verruiming belastinggebied: even tot hier

- Vóór 1931: gemeenten zelf verantwoordelijk voor inkomsten. Leidde tot grote ongelijkheid: arme steden, rijke dorpen.
- 1931: centrale inning belastingen, daarna (met verevening) verdelen via gemeentefonds.
- Rond 1970 invoering OZB: beperkte verruiming lokaal belastinggebied.
- Zeker sinds 1992 discussie over verruiming belastinggebied decentrale overheden, maar de facto alleen inkrimping (OZB-gebruikers, precario kabels).
- 2015: commissie Rinnooy Kan (i.o.v. VNG): voortaan €4 mld extra ophalen door gemeenten zelf onder gelijktijdige verlaging van lasten op arbeid. CPB: kan lastenneutraal. Rutte 3 durft het niet aan vanwege uitvoeringsproblemen bij de Belastingdienst.
- 2020: interbestuurlijke werkgroep ihkv 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' brengt opties in kaart.

Verruiming: hoe nu verder?

- Herinvoeren OZB-gebruikersdeel
- Invoeren ingezetenenheffing
- Bestaande vrijstellingen afschaffen
- Bestaande instrumenten moderniseren
- Invoeren gebiedsontwikkelingsheffing
- Experimenteren: heffingen gerelateerd aan b.v. duurzaamheid

Standpunten VNG

- Normering: voorkeur voor huidige systematiek + bevroering
- Verruiming: ja, mits/nee, tenzij voldaan aan voorwaarden
 - *Financiële verhoudingen op orde, geen oplossing voor tekorten van het rijk*
 - *Het moet een verruiming zijn zonder inperking of limitering*
 - *Rekening houdend met belastingcapaciteit*
 - *Lastenneutraal*
 - *Uitvoerbaar*
- En overigens zijn we van mening dat de opschalingskorting moet worden geschrapt

Tijdlijn tot nu toe

- Coalitieakkoord: 15 december 2021
- Hoofdpijnenbrief: 24 januari 2022
- Contourennota: 11 juli 2022
- Miljoenennota: 20 september 2022
- Vervolg contourennota: 7 oktober 2022

Tijdslijn

- Informeel Bestuurlijk Overleg financiële verhoudingen
- Ambtelijke uitwerking
- Bestuurlijk Overleg financiële verhoudingen (feb/mrt '23?)
- Voorjaar 2023: brief naar de Kamer (vóór de meicirculaire)
- Voorjaarsnota rijk: eventuele financiële vertaling